www.nanafghan.com

قصې او افسانې

سلیمان لایق

نقاش

اوریدلي مې له چا نه دا قصه ده
که مې لوستی یوه کتاب کې شپه ده

یو نقاش چې زمانې وو ځورولې
بې خوبیو، لوږو، تندو کړولې

د هنر کر بنې یې تللي وي بېځایه
د نبوغ شغله یې پته و له بنایه

د آسمان له ړندو ستر گونه لوېدلې
بدبختۍ او کړاووته زیږېدلې

د حقیرو په حلقه کې حقیر شوی
د غني هنر په اړخ کې فقیر شوی

یوه ورځ یې لوږه زیاته شوه په کور کې
د چوپیا کوزه نسکوره شوه په شور کې

که لویان وو که واړه وو په فریاد شول
ژوند کړی شوه، همه واړه په داد داد شول

مور چې ولېـدل بې وزله ماشـومان خپل
خپل د وړه کترئ، په نس وږي بچيان خپل

چې په لـوږه نارې وهي غوغـا کړی
سر تنـدی وهي ډوډۍ پسې ژړا کـړی

رڼـا ورځ يې توره شپه شوه د غمـونو
لار ترې ورکه کـړه هره خوا مصيبتـونو

توفـاني بېړۍ شوه واخيسته موجـونو
اوښکـو ډوبه کړه دنيا شوه د غمـونو

پښې لوڅې سر سرتور ګريوان شکېـدلی
رنګ الوتې شونډې ژېړې مخ شکـولی

فريـادئ په تلـوار راغـله مصورته
خپـل خـاوندته د غمـونو مفسر ته

ور د مخه شوه بيبـاکه لمبه نـاکه
وې يې اې زړه ډبـرينه اې سفـاکه

څه د پـاره دا د غم نقشـونه باسې
کـومه ورځ به د بچـو تپوس له راسې

هغه ونه دا آسمـــــــان او دا دریـــــاب
چې دې کښلې دې د خپـــل زړه په خوناب

هغه ړونـــد چې بې امســـا په لار روان دی
هغه سپـور چې معـــرکه کې په جولان دی

هـــا مـــرغه چې رپـــوي وزر جـوړې ته
هغه زوړ چې لاس بې پـــورته دي توبې ته

دغه نـــور عبث شیان چې رسمــــوې ته
کوم لباس کومې ډوډۍ کومې او ګرې ته

دې بې ځانه تصـــویرونو نه څه غـــواړې
په دې خــوار فن باندې ولې دومره ویاړې

دغــــه دړې عبث ولې رنګـــــــوی ته
دا رنګـــــــونه خوشې ولې خرڅـوی ته

په دې خوار دو بې روزی هنر کې څه دی
بې له لوږی او خواری نه چې خـواره دی

ماشومـــــــان دې وږی تږی اسکـــــیرلی
بربنـــډ شوی رنځور شوی ځـوریـــدلی

راولـــی په ژونـــد وسارو بدی چـــاری
د بې ځـــــان تصویر لپــــاره باسی لاری

ځـان داران دې له بې ځــانونه قربــان کړل
خپل بچیـان دې له خپل لاسه پریشان کړل

دغــه ځنــګه عاطفه ځنــګه هنـــر دی
دغــه تیـــــږه ده که زړه د بشـــر دی
نور دې نشم دا رســـوا ژوندون زغمــلی
نور دې نسم دا حقیـــــر هنــر منــــلی

د نهنـــګ له خولې نه واخـــله خپله برخه
نه بـــل لور شته نه بله ورخ نه بله کرخه

د همت مــرغه د مـــــرد دی ورپسې شه
څه ستومان څه سرګردان شه څه خولی شه

مصـــور چې واوریـــدلی دا خبـــری
لـــه موســکایې توییـــدې دغم شکری

په خنـدا خنـدایې ووی دغـــم یـــارته
د ترخـــه رونـــد دمزلــــونو وفـادار ته

همـــدا نن شپه دمه راكه چې سبـــا شي
ستـــا د زړه او د خـــاطر غوټۍ به واشي

سري طـــلاوى دولتـــونه به پيـــدا كم
ستـــا په شونـډو به روان رود د خندا كم

دا حقيـــر خلـــك به وبولـــم حقيـــر
دا غنيـــــان چې په فطرت كې دي فقيـــر

د فلـــك په زړه كې به وخوټـــــوم وينې
د زمـــان ستـــرگې به كـــم په ژړا سپينې
ته اوس وځه او مـــا پرېږده انديښنـــو ته
خپل تصميم خپـــلو رنځو، خپـــلو غمـــوته

شـــا او خـــوا رانه چاپير دى ځنځيـــرونه
په كـــړيو كې مې ســـوځي سره اورونه

پښې تـــړلى خـــوله تـــړلى لاس تـــړلى
د نجـــات ورونه له كـــوز و پاس تړلى

لـــوږى تنـــدى بې ارزښته بې عـــزت كړم
نشتمنـــې پخپـــل وطن كې بې حرمت كړم

نــور به نکـېږمه ستومان چا ته دماغ خپل
بــل به نکړم بې بصـــــرو ته څـراغ خپل

درســـام ښځې چې واوريـــدې خبــرې
په غومبـــو رويې رالـــږ شوې مرغلـــږې

پوهيــــده د ژونـــد ملګرى څومره سوځې
چې له زړه يې د لاســـو ګـــوتى خوځې

نو په پته خــــوله روانه شـــوه ستنه شــوه
تـــا به ويلـــــى له غيـــرته پښتنه شــوه

شپې تـــرې يووړلی د اوښـــکو مرغلری
زمـــان هيـرى کړی د شپې ترخې خبری

پښيمـــانه وه له تيـــرو جنجـــــالونو

را اوچتـــه شوه له ځــــايه په سوالـــونو

پـــولادی زړه يې زهيـــــر او نـرم شوی
په تسل تسل رام شــــوی ګـــرم شوی

د خـــاوند کوټې ته راغـــله شرميـــدلی
پښيمـــــانه عذر خـــواه خجلت وهــلی

چې کــــته یې ځای خالي دی آشنا نشته
د نادمـــو تللیـــو او بنـــــکو دوا نشته

نا ببـــره سخته ویـــره ورپیـــــدا شو
لـــکه پـــانه په لړزه او رېږدېـــدا شو

سودایې مخ په انـــګړ غبـــر ګه شوه بېرته
ترینه ورکـــه شوله لار چې ځي به چېرته

سره لمبه شوه په انـــګړ راګرزېـــدله
ګـــرزیدا کې پخلنځی ته وختـــــله

چې په وره د پخلنځی یې قـــدم کیووت
د غـــــوایې په یوه رون یې نظر پریووت

په افسوس سره یې وکـــــړه دا خبـــره
بې سنجشه بې له ځنـــــډه نابـــــره

اوه ! دې خوار به چا ته لاس وي غځولی
بیـــا به چـــاته محتـــاج شوی شرمېدلی

د چـــا ور بې دومـــره وخته وي وهلی
څومـــره څومـــره به شرمونو وي ځپلی

وې راشه څه کبـــاب ترینه تیـــار کړم
بیـــا به ورشم ماشـــومان به رابیدار کړم

ګوندې دی هم له کوم خوا نه راپیدا شي
زمـــا بده وزه هېـــر کړي پخـــــلا شي

چې چـــاړه یې کړه تیـــاره غوځېـدو ته
لاس یې وړانـدې که ورانه له پرېکېدو ته

مسخـــــرې ورسره پیـــل کړي تقــدیر
غـــوښه نه و په دیـــوال و یو تصـــویر

چـــاړه ونښته دیـــوال کې راکـــږه شوه
د بیــــوزلې مورا سره د غـــم لمبه شوه

وی یې دغه ابـــدي زمونږ تقـــدیر دی
خـــوړو په ځای په برخه کې تصویر دی

د نرګس پیالې یې ډکې په خوناب شوې
د غمـــــونو ترانې کتـاب کتـاب شوې
دې خپـــل فقـــر ته ژړل لا نا خبــــره
چې د یـــــار د مـــرګ ناره شوه نا ببره

دروازه کې نا آشنا سړی ناره کړه
چې رسام په سر چپه د مرګ پیاله کړه

له خپل لاسه یې لاهو که ځان دریاب ته
د خوني څپو منګولوته ګرداب ته

ښځه ورانه شوه بچوړی رابیدار شول
رابیدار شول له کټونو راګوزار شول

زړونه ونیول پنجو کې فریادونو
سترګې پټې کړي داوښکو یسلاوونو

له کړکیو داروازو او دیوالونو
سر راوایسته دردونو او غمونو

په کاله د یتیمۍ لمبه خوره شوه
د فلک چاړه د مرګ په وینه سره شوه

زمانه په تېرېدو وه څرخېدله[۱]
د مطبخ تابلو بازارته ووتله

په لکونو باندې خرڅ هغه اثر شو
یو کاغذ له کوټه زرو برابر شو

هـــر اثر سره چې جوخته قـــرباني شي
بې زواله بې همتــــا جـــاوداني شي

عــادي خلك قــــربانۍ نه قهرمان شي
قهرمـان شي چې له خلكو نه قربان شي

دغبرگولې، ۱
۱۳۴۲ـ کابل

۱ـ بله بڼه: زمانه په څرخېدو وه تېرېدله

نیشه موږک

یو زلمـــی موږک له تندې نه بیتـــاب شو
له سوری نه رادبانـــــدې په شتـــاب شو

چې راووته نو ودرېـــــده له ویــــــری
هسې نه چې پیشو پټه وی کـــوم چېرې

یوه شېبه هــــلته ولاړو حیـــــــرانۍ کې
د پیشو په فکـــرو ذکـــر او پریشانۍ کې

وې څه وکـــرم له تادې نه مجبـــوریم
که خطـر دی که مرګی دی زه معذوریم

یا به ځـــان کړم له منـــګی څخه سیــراب
یا به کـــــرمه دا خـــراب ژوندون خراب

خـــوار صورت به مې مرګی ته نشانه شي
که اجـــل و نو پیشــــو به بهـــــانه شي

او که نه سیـــــراب به راشمه ســـوری ته
بیـــا به نوی لغــــم پـــری کمه وری ته

دایې ووي په اوبـــــو پسې روان شــــو
راغی ودریـــــــده یو مټ ته او ایران شو

وې یې گـوره چې عجب شانې منگی دی
جــوړ له خاورو هسې ندی چې لرگی دی

گوندې وی چې کې پیـدا کړم د زړه تاب
په اوبـــــو د ژونـــدانه شومه سیـراب

د منـــــگی په کمان مټ ته په ختــــو شو
د مټ خولی نه چارچاپیــر په گرزېدو شو

ښنه یې وښــوییده ولــوېده د لانــــــدې
په شــــرابو آلـوده شو لانـــدې بانـــدې

په لامبـــو، لامبو راوخـــوت د خم سر ته
په زحمت بانـــدې راووت ترې بهـــر ته

دم درحــــاله سوه نشه وربانــــدې راغله
د مستۍ مسته ځـــپه وربانـــــدې راغله

ویـــــره لاړه له غیـرته شین زمـــری شو
لــه غـــرور او حمــاقته لیـــــونی شو

په بریتـــو کې یې پیــدا د زور شغـله شو
ژونـــد تر پـــایه ورته ښکلې یوه نغمه شو

د لـــذت او تکـــبر له لیونتـــــوبه
بې آشـــوبه سریې لاړه تر آشـــوبه
دی لا نـــاست و چې پشکه را پیـدا شو
د اـــــــکۍ په تاوېدو شو په گـدا شو

وې یې هـــر کله زمـا د ستر گــــو توره
دغــه لمـــر دی راختـــلی له کوم لوره

دغه ځنـــگه یې راغلـــی نابیـــــــره
مـــا ړنده کـــړې چې زه نه یمه خبـــره

ستـــا راتگ ته کـــړۍ شپه ومه بېداره
بخت ته گــــوره چې راځی په رڼا لاره

اوس نوو ایه څه دې حال څه دې روز گار دی
بیا دې کوم جوال ته ایښی دام د ښکــــار دی

ځـــوان مورک چې و مستی بېـــوا که کړی
د شرابـــو کیفیت بېبــــــا که کـــړی

پخپــل ځان يې دا گمــان شو چې زمرى يم
او كــه نه يمه نو كــم تر كــمه سپى يم

نوېې پرانيستـــــــــله خوله او درفشان شو
له چـــاتې نه مخــــــامخ پې ور روان شو

وې يې ځـــــرنگه جـرأت كـــوى پيشو
چې راغـــــلى يې دربـــــار ته د زمرو
زه زمــــرى يم گــوره پام كه موږ.ك نه يم
پـــروا گيــره د پيشو او تلــــــك نه يم

له غضبه كه يـــوه چيغه كــمه پـــورته
څه به كـــاندې وايه تښتې به كـــوم لورته

ته لــه كــومه وايه دونــه جـــرى شوى
چې پــه مخــه را روانــه د زمــرى شوى

دغــه دومــره موږ.كــان چې تا نيــــولى
پــه كوم حق او كوم جرأت دې تول خوړلى

كه مې كېښــكو دى له خولى به دې باران شي
تــرې راتوى به په زرگـــونو موږ.كــان شي

بــــايد وبــــاسي تـــــوبه او پښيــــمان شي
کـــــــلى پرېــــږدي او د غـــرو پلو روان شي

کنــــه ژامې به دې هسې کــــــړمه مــــاتي
چې عبــرت شي ټــول عالـــم ته ځنې پاتي

لوى جهــــان به درته تنــــگه يو کړى کړم
لـــه غضبه به دې يــــوه گـــوله مړى کړم

وايــه ژر شه اې بــــــــدبخته بې ادبـــــه
ځـــواب راکه کنې پــرې به دې کــــم ژبه
تأخيـــــر مه کوه پښــــو له راگـــذار شه
وعــــده راکه له ظلمــــونو توبه گـــار شه

له مــــوږ که چې پشــــو واورېــــدې باتې
وې يې ستــا له خــولى رااورى دغه گاتې

وې يې هـــو احمقه چوپ شه زه زمرى يم
له غصې نه ســــره لمــــبه يم ليـــونى يم

دا ته نه وينې صــــــورت مې ټــول رپيږي
له غضبه مې مــــــــاغزه درته اپشيـــــږي

پیشو وخندل موږک ته وې یې جانه
راته ښکاري چې موږ شوی یې له ځانه

دا قدرت دې وایه څنګه پیدا کړی
راته ښکاري پریشان خوب دې لیدلی

ته د نورو موږ ګانو وکالت کړې
وایه ځان به له ما څنګه سلامت وړې

اوس به وګوري د ژوند وروستنۍ لوبه
رابیدار به شي له خپله درانه خوبه

شپبه وروسته نیشه ولاړه موږک سم شو
ترې چاپیره د ژوندون د بقا غم شو
پیشو وویل اوس وایه څه فرمان دی
مخاطب زما زمری که موږک جان دی

موږک وویل ما بد کړي او خر شوم
خر خو شه وي زه تر خره ام لا بتر شوم

شرمسار یمه ما وبخښه امیره
له دې لوی بې ادبۍ له دې تقصیره

ستـــا مقـــام زماتر جـــرمه ډېر اوچت دی
زمـــــا په پلو کې ستا له فیضه حرکت دی

په دې کـلی کې چې چېـــــرې مورکان دی
همه واړه لاس تـــړلی بنــــدګــــان دی

چېـــرې زه او چېـــرې ته عــــالي مقـــامه
خـــوله مې مـاته کړی بې ستـــا له احترامه

پیشو وویـــل خبــــرې دې تـــرخې وې
خو زه پوهېــــــږم د تا نه وې د نیشې وې

مګــــر زه ستـــا په نیــــووو یمه مـــاموره
پخپــــل قتــل به مــــا وبولې معــــذوره

فکر وکه چې دا مــــرګ ندی خمـــار دی
ژوند هر چاته یوه نیشه ده بیا قمـــــار دی

د لیندۍ ، ۸
۱۳۴۳ـ کابل

شکمنه مینه

د لرغونو زمانو په افسانو کې
د بخدې په اوسنیو ویرانو کې
راته کړی یو بزګر سړی قصه ده
د یو ښکلي ژوند غمجنه خاطره ده

وایې هغه وخت چې دغه ښار آباد و
د نړۍ له توفانونو نه آزاد و
پدې سیمه کې استوګن و یو ځوان
یو بې ساری، بې رقیبه پهلوان

تا به وې د صورت غوښه یې پولاد ده
جګه ونه یې له نسله د شمشاد ده
د غیرت آوازې تلې په ملکونو
هم یې ناسته د ځوانۍ مینه په زړونو

مګر ځوان زړه یې له لاسه ووتلی
د یوې پیغلې نجل په مینه یې بایللی
معشوقه یې اوسېده په بخارا کې
د آمو د زورور سین هغه خوا کې

عاشق ځوان په هره میاشت کې یو یو وارې
لنـــــډولی بخــــــارا ته اوږدې لارې
پریکـــــول یې بې اوبـــــو بیابـــــانونه
د یخنۍ په شپـــــو کې واورې بـــــارانونه

بې ګـــدره به آمـــــو غیږ ته پریووت
له څپـــــو او له ګـــرداب سره به کیووت
په وحشي سین به یې ورووړل یرغلـــــونه
ایلـــــول به یې سرکشه سیـــــلاونه

پولادي لاس یې په هـــر شئ بانـــــدې بر و
که دریـــاب، که بیابـــان و او که غـــرو
هیـــــڅ یې نه لـــرله ویره، اضطـــراب
تـــا به ویلـــی چې موجـــونه او ګرداب

د ده مخـــکې ذلیل شوی محکـــومان دی
بې ارزښته او نـــــا چیزه غلامـــــان دی
په رګـــو کې خوځېـــدلی ګرمي ویني
د هیچـــا پـــــروایې نه وه بې له میني

یوه ورځ له ورځـــو راغی بخـــارا ته
زړه یې کیښــــــود پښو د تمنـــــا ته
نیمه شپه د آسمـــــاني حصار د پـــاسه
بې له ویري ، اندیښنې او بې وســـــواسه

رادننه شو د میني منـــــــزلــــــگا ته
زړه یې وسپــــاره رنـــگیني مشغولا ته
جنتي شپه د ځـــــوانۍ په سره لمبو کې
په گیـــلو کې ، په قصو کې، په بوسو کې

په مســکا کې، په خنــدا کې، په ژړا کې
د آسمـــان د رڼو ستـــورو په ځـــلا کې
په ورو ورو د سبـــاوون ساحـل ته تلله
د آسمـــــان په شنه دریـاب کې بهېدله

خو سپېـــدو تر تورې پردې لانــــدې
آخـــر ستـر گې واړولې لانـدې باندې
آخـــر هغه ښایستـه شپه سبـــاوون شو
د وصـــال پلــوشه جـگه شوه بېلتون شو

وخت د دې شو چې بلخي زلمی جلا شي
د بخـــدې خوا ته روان له بخـــارا شي
خدا زده څه يې په زلمی زړه کې پيـدا شول
چې شونډان يې راغنچه شول په مسکا شول

ناڅـاپې يې نجـل ورته وويل اې ګـــــله
اې زمـــا د زړه شهۍ د عشـق بلبـــله
که هرڅو ستا ښکلی مخ يو بل څراغ دی
خو افسوس چې پيدا شوی پکې داغ دی

هسې نه چې ستا د ګــلو باغ تالان شي
زمـــا د ميني ابـدې بـــرجل ويران شي
دغــه وار چې ځې له ښکـــلی بخارا نه
د عشقـــونو وصـــالونو له مـــاوا نه

ګــوره پام که ځــان وانه چوي لامبو ته
د جهيـــون خونړي سين مستـــو څپو ته
ستا د ميني په باغ ګډ د شک تالان دی
دا ځـــل هغه آمـــو ندی يو بل شان دی

ته د مینې په بېړۍ راتېرېدلې
چې په موج او په توفان به برېدلې
اوس د شک په ځپوډوبه شوه کشتۍ ستا
د دریاب کړۍ به ونیسي مړۍ ستا

ګوره پام که اې زما خیالي دلبره
هسې نه چې په سین ګډه شې ناببره
د سپېدو چرګانو وکړل آذانونه
ځوان روان شو مات زړګی ساړه آهونه

بله شپه بیا د جیحون دریاب ته راغی
د اوبو یوه ژور تالاب ته راغی
ده وې ګوره د یار زړه کې به څه تېر و
چې زما زړور زړه ورڅخه هېر و

دې ګمان کاوه چې ګوندې دا دریاب
د آمو مستې څپې او یا ګرداب
زما د اوسپنو دامې به کړي ماتې
زما د مینې خاطرې به شي میراتې

نــه نه ! زه هسې بـــزدله میـــن نه یم
زه په مینه کې په مـــال او په تن نه یم
زمــــانه به خامخـــا زما فرمان وړي
سین اوغـر به زما سوری ته امان وړي

دایې و وې ناپایـــوه سین ته پریـــووت
له جیحون سره په جنگ جګړه کې کیووت
مـــــګر دا ځلی بل سین بله څپــه وه
بل ګـــرداب و بله لـــوبه بله شپه وه

د دریـــاب ګېډه کې بل خپل انقــلاب و
په اوبـــو کې بل قـــوت بل اضطـراب و
ایشېـــدل د دریاب زړه کې غصبـــونه
د څپــو له خولې وتل سرکش ځګـونه

قهـــرجنې زخمي غیـــږه کړله خلاصه
د اوبو سیلاب یې پرېښود پې د پـــاسه
پولادې متې یې تـــاو شوی یو تر بـــله
خو تېر وخت تکرارېده نه بیا هېڅکــله

پهــلوان زلمی خــوراک شو د جیحون
عشق و نه زغمــــل نازونه د جنــــون
د عشق کار کې چې رښتینې صفا نه وي
سر ایستـــــل ترېنه آســانه سودا نه وي

مجنـــون ځکه پایښتې جـــاوداني شو
چې د خپـــلې لیـــلې مینه کې فاني شو

د لیندۍ، ۱۲
۱۳۴۱ـ کابل

ورې او لېوه

مــازيگـــر و زيړی لمــــــر په ډوبېـــدو ؤ
له مشــــرقه نرم بـــــاد په چلېـــــدو ؤ

په ورشو کې د شنيــــلو وږمه خــــوره وه
د شفق لمــــن د وينـــو په شـــان سره وه

هــره خوا راپـــورته شوی وو گـــــلونه
د بيــــديا په لمــــن پلن وو سره لالــــونه

د سنځلو بوی خـور شوی و بيـــــديا کې
د شنيلی فرش غوړېـــــدلی و سحـــــراکې

شين آسمــــان تانـــده هوا ښايسته غــــرونه
په هــــره پوله د خــــاټولو ښراغـــــونه

يو رمـــه له لــرې ښکـــارېده په تلــــو وه
له ســـارا نه آبــــــادی ته په وتـــــو وه

په ورشــــو کې له رمـي نه پـــاتی ورې و
برگــــکی و پستــــکی و گـــــلالی و

ببــــر سر اوږدې غــــوږونه ښيښې ستــــر ګې
ســور پوستکې دمــخ پښې پې سپينې غبر ګې

آزاد ګــــــرزېده نه شپـــــون و نه رمـــــه و
مه يې زړه کې له بـل چـــــا انيـــــديښنه و

نابيـــــــره په يو ځـــــل په نخيـــــــدو شو
له خـــــــوښۍ به په خيـــــز او په ټوپــــو شو

بيا به منــــډه کړه او جګ ځاى ته به وخوت
آزاد ډاګ به يې په مينـــه مينــه وکـــــوت

يو ځل تــــږې شو اوبو په لــــــــــور راغی
دلښتـــی مستـــو ځپــو په لــــــوری راغی

په ژوره زۍ راښــــــکته شو اوبـــــو ته
ده لا شـــــونډې سمـــــولی خپلو ځښو ته

ناځــــــــاپي يې تر غـوږ سخته يوه غـــورا شو
په مــــــــاشوم صورت يې تبه راپيـــــدا شو

چې کـــــاته يوه ليـــــوه ولاړ و پـــــــور ته
دزاړه سرې ستــــــــر ګې يې ورته ولې اورته

سپینې داړې یې چړې د قصابانو
توره خوله یې لکه گور د دوزخیانو

ورى چې ولېده دا حال له حاله ووت
خپل اجل یې روغ پخپلو سترگو وکوت

لېوه پورته په غرور ورته ولاړ و
ورى لا وخته له خپل ځان جهانه و لاړو

د ورشو سندرې هېر شوې ورشو کې
د ټوپو خوندونه لاړل په خوبو کې

لېوه ورى ته ویل ودرېږه مه ښوره
دا اوبه دې ولې خړې کړلې گوره

زړه مې غواړي درنه پریکم غوږ او ژبه
اې رزیله بې حیا او بې ادبه

ورى په عذر او عاجزۍ او په ژړا
ویل پلاره زه اولاد یمه د تا

زه به څنگه ستا اوبه درخړومه
یا به خاورې په هغو درگډومه

کاشــــکې ړوند شمه پخپــلو دواړو سترګو
که دا کـــــار وکم یا ګوډ شمه په غبرګو

دا اوبــــه خو ستـــا له خوانه رابهیـــــږي
زمــــا په لـــوري را روانې دي تیـــــرېږي

ښـــایې پورته کـــــوم پسه وي بې ادبـــــه
کـــوم سپین ستـــګې بې حیـــا او بې نسبه

خړې کــــړي یې اوبه وي ستـــاسو چښو ته
کــه رخصت وي زه به درشمه کتــــــو ته

لیــــوه وخنـــدل او وې وې نابېــــــــره
اې سپین ستـــــــرګیه بې حیـــا او غټه خـره

ته لا مـــــا ته خنـــګه وایې دلیـــــلونه
مــــګر ما ته معـــــلوم نه دي دا چـــلونه

اوس به ستـــا د سپین ستـــرګۍ سزا درښیم
زه لیــــوه یمه کـــم عقــــله پسه نه یم

خــــوارکی وری یې ونیـــو له غـــاړی
د مظــــــلوم په مری خښې شـولي داړی

ظالمـــان همیشه خوري د مظـــــلوم غوښې
په کمـــــــزور د زورور منـــــــګولې خښې

د میزان ، ۹
۱۳۴۱

درې غوښتنې

یو لـــــر گبه چې غریبۍ و کـــــړولې
لــــوړې تنــــدې په اورونو اړولــــې

چــاودو پښو یې پـــــارولی وو دردونه
خــوږمن زړه یې خــوځولی وو موجونه

تمـــامي عمــــر له خپــله بخته تنــګ و
له خپــــل غم او غــریبۍ سره په جنګ و

یوه ورځ د لوی ځنـــگله په لور روان شو
د چـــــرتونو په دریـــــاب کې لالهان شو

لار په منــځ کې مخــامخ شو یو سړی ته
یوه سپین ږیـری شان بوډا ته گــــلالی ته

په پوښتنه کې دستي سره آشنــــا شول
په خـــــواله شول د دردونه په افشا شول

لـــر گبه پرانیستې د زړه غـــوټې بوډا ته
بـــوډا وژړل بدمــــرغي بې نــــوا ته

بېـــوزلان ښه یو د بـــل په ژبه پیـــږي
یـــو د بـــل لپـــاره سوځي او کـــړیږي

لــــر ګبانه د لــــر ګبنـــو سره ژړای شي
بزګـــــران د بزګـــــرانو خپـلېدای شي

بـــوډا وویل لـــرلابه ته ګـــرانه ورورە
یـــوه لاره درته ښیـــــم ما ته ګـــوره

دې ځنـــګلو کې یو فقیر مشکل کشا دی
لـوی عـــارف دی ستا دردونو ته دوا دی

نامـــرادان رسوي خپـــلو مـــرادو ته
دولتـــــو ته مقامـــــو ته معشوقـو ته

کـــال د مخه یو جونکی له ما نه ورک و
دغه کـــار ته زمـــا عقـــل هک او پک و

چـا راوښـــوده درک د د غه پیـــــر
چې خدای دوست دی او عارف دی او فقیر

زه روان شوم په اخـــلاص د هغه خوا ته
د امیـــد مخه مې خـــلاصه کړه رڼا ته

لا زه نه وم رسېـــــدلی د ده ځـــای ته
لا مې خـــاوري بادولی په سر خـــدای ته

ناڅـــاپي مې د ځنــــګله په یوه خوا کې
د ماښـــام په تور بخـــونه شان رڼـــا کې

تر نظـــره یو بـــوده په خوځېـــــدا شو
چې کاته مې زمـــا جونـګی دی راپیدا شو

دا فقیـــر به د تا کـار هم ګوره سم کړي
ته خـو ورشه همـــاغه به دې یو غم کړي

د لـــر ګبه په سترګو پړق شو او رڼـــا شو
د ژونـــد هیـــله یې په زړه کې راپیـدا شو

وې یې ځـــان سره چې خامخـــا ورځمه
دا ستـــــانه سړی به حتـــماً ننـــګومه

ګونـدې وي چې بهـــانه راته پیـــدا شي
کـــومه پټه خـــــزانه راته پیـــــدا شي

دم درحال یې خپل سپین ږیرې بوډا هېر شو
حرص د زرو او د مـــال ترینه چـــاپېر شو

بې تکبيـــــره بې دعــا او بې ســــــلا
بې پوښتنــــــې له بوډا شو راجــــــلا

په تلــوار تلــوارې راغی د پيــر ځای ته
د غمـــونو او دردو مشکــــل کشای ته

چې کاته يې پير خاموش په ځای کې ناست دی
استغراق کې خپـل خاوند لره په خواست دی

که جهـــان وای همه واړه ښوريـــدلی
دې به نه و له خپـــــل ځايه خوځېدلی

خــوار لرګبه همالته تېر کړل درې کلونه
رايې نه وړل د مـــــــراد غنچې ګــلونه

پير هماسې پخپـل ځای ناست و سر خوړی
تــا به وی چې سم و دم دی لــــکه مړی

آخــر يوه ورځ د لرګبه صبر تمــــام شو
نا څــاپي يې د خپـل کور پلــوته پـام شو

ور په ياد شول خپــل بدمــرغه اولادونه
خپـــل د درو کـلو بې ځايه خدمتــــونه

لــکه مار له ډېره درده په ځـــای تاو شو
له غصې په مـــلا غبرګ شو تاو راتاو شو

په دې وخت فقيـــر له خوبه بيـــدار شو
قهـــرجن لړګبه ته هسې په ګفتـــار شو

وايه څه غـــواړي چې درکم مـــرادونه
عـــزتونه خـــزاني که ثوابــــونه

لړګبـــه ووي له غضبه خـــــوټې راکه
دامې بس دی خـــــزانې ځانته بسيا که

فقيـــر ببرته خپـــلې سترګې کړلې پټې
د لـــړګبه تمام وجود شو خوټې خوټې

شونډې خوټې پوندې خوټې سپوږمې خوټې
پـــوزه خـــوټې وروځې خوټې پښې خوټې

څو لـــړګبه له غوصې کيناست او آرام شو
سر تر پـــايه پې د خوټو کـــار تمـــام شو

غريبـــــګوټې وی توبه مې له دې ګټـــو
چې تر خوټې پورې ډوب شومه په خوټو

اوس به ګالم بیا د دري کلو غمونه
تېروم به په چوپړ کې تاړ کونه

بیا به ژاړوم دې ناپوهه لوړ مقام ته
پام بې اړوم د خوږو سرانجام ته

په همدې همدې کې تېر شو درې کلونه
د لرګبه انتظار وسپېړل ګلونه

قلندر له استغراقه رابیدار شو
چې بیدار شو نو مخلص ته په ګفتار شو

اې زما خاصه مخلصه رانه غواړه
یا دنیا یا آخرت یا دغه دواړه

لرګبه وویل دا خوږې رانه واخله
دا د ننګ او شرم ګټې رانه واخله

پیر سر ښکته که او بېرته پخپل ځان شو
لرګبه بیا له خپله سواله پښیمان شو

د ده خوږې هم د نورو سره ولاړې
سپېره پاتې شو غموته جینګې دارې

بیـا یې وګـــالل د درو کـــلو غمـــونه
د ایزکـــــــو عــــذابونه کـــــړاوونه

پیـــر پخپـــــله وخت بیـــا سر اوچت کړ
په لرګبه یې تمـــــام هسې خپل حجت کړ

وایه څه غــــــواړې چې درېې کم غریبه
اې کـــــم بخته دربـــــــــدره بد نصیبه

لرګبه ووې چې له دې شرمه مې خلاص که
غلـــط نشي خپـــلې خوټې را په لاس که

نور به نه غــواړم له لویو خلـــکو ګټـــې
که مې یو وارې تر لاس شي خپلې خوټې

د تلی ، ۱
۱۳۴۱ ـ کابل

تقلب

یو کـــــوچی و چې شودې یې خـــــرشولی
نیـــــــــما یې به یې او به یې گـــــــــډولی

په ټگـــــــــی او تقـــلب کې دولت من شـــــو
په جــــــاهل قــــــوم کې لوی شو عزتمن شو

څلور میـــــږې یې په کم وخت کې رمي شوې
له دوو اوښــــو نه یې جــــوړه قافـــلی شوې

ډیر نیـــــــږدې و چې د نورو غـــــــلو په شان
یو ستـــــــر مشر شي د قــــــــوم او والا شان

یوه ورځ دغه ســــړی ته په بـــــــــــازار کې
کــــــار پیدا شو او روان شو په تــــــلوار کې

مــــــاسپښین چې بیــــــرته ووته له ښــــــاره
د شــــــدو بې له پیســــو سره سرشــــــاره

ناڅاپې سترګې ولوېدې په غرونو
پاس په غرو کې د اورو په انبارونو

ښکارېده چې پاس په غرونو باران راغی
ویروونکې او بې سارې توفان راغی

په اورو کې باران کړلی غاښ چیچنې
وریځې پلنې شوی د غرونو تر لمنې

د آسمان دروازې خلاصې شوی اوبو ته
غرونو کوز کړل سیلاوونه ډوبېدو ته

ماښامی کوچی په ویره اندېښنو کې
رانېږدې شو خپل ټاټوبی ته غمو کې

راالوتی وو له غرو ساړه بادونه
خواره شوی وو د وریځو تور فوځونه

یو ژیړچکه سپوږمۍ په راختو وه
یوه غمجنه شان رڼا په خورېدو وه

عاقبت راغی کوچی خپلې ورشو ته
خپلې سیمې د کېږدیو او رمو ته

چې کـــــاته یې د همه وو کار تمـــام دی
که رمې دی، که پیسې دی، که یې کام دی

نه رمــې شته، نه د کــور نــام و نشان شته
نه یو څـــاروی نه یوه نښه د انســـان شته

هــک او پــک شو ســایې وښته سینه کې
اوښــکې وچې شوی د ستـــر ګو آینه کې

لـــکه بت بې حرکته په ځــــای ودریـد
بیـا بې حس شو لکه زوړ دیوال راولـوېد

چې په حـــال شو نو په منډو منډو سر شو
خـــدای دربار ته هسې په شـــور و شر شو

مـــا خو یو پـل نه و ایښي څه بېځـــایه
دا اوبه له کـــومه راغلي لویه خـــدایه

هلته چېري کـــوم بوډا و ژونـــدې پاته
ورو ورو راغی رانېـــږدې شو د ده خواته

ویـــلي دا ستـــا د شودو اوبه دي وروره
ستا عمـــــل دي په رڼـــو سترګو ګوره

تا او به چې په شودو کې خــــــرځولی
هغه واړه غـــــوندېدلی زیاتیـــــدلی

شولې زیــاتې دا سیـــلاب یې را روان که
ستا د لاسه یې زموږ کورګی هم وران که

د تلی د میاشتې، ۳
۱۳۴۱ـ کابل

لیوه

یو لیـــــوه و له تازیانــو تښتېـــــدلی
د یوه کـــلی په خـــوا راغی سا نیـولی
خـــوار له ډاره کـــنې پښو کې و نیولی
چونګیــــده او د مــاشوم غوندې ژړلی
ډېر بې حــــاله وارخطـا او منقلب و
لار ترې ورکه وه بې حـــده مضطرب و
د ښکـــاریانو هـــره خوا پسې هاها وه
بـــده پېښه خطـــــرناکه مشـــغولا وه
تـــور ګردونه ورپسې وو د تـــــاویانو
پسې لیـــــکه یو پلټن د هلــــــکانو
مـــاتېدو ته یې خـــوني غاښونه سم وو
رسېـــــدونکې یې انجام ته نور ستم و
خپـــلو بدو له هر خـوا په مخه کـــړی
په هـر ګــام کې یو ټوپک په زخه کړی
سایې نښتې وه «امـان امان» یې وغوښت
یو ساتلی او مصئون مـــکان یې وغوښت
عـــاقبت د کـــلی لارې ته راســـم شو
از چې کــلی ته نږدې شو زړه یې تـم شو

دايې خــوښه کړه چې ننه شي کوم کور ته
لاره وتـــړي د پسيــــو شرو شـــور ته

خـــو تــــــړلی و له بدمـــــرغه ورونه
دروازو ته وو لــــــــوېدلی ځنځيـــرونه

په ځغستـــــا شو په کوڅو کې کته پورته
په دې هيــــله چې ننه شي کــوم کورته

د ښکـــاريانو شور و شر په زياتېـــدو شو
د ليـــــوه تمام صورت په لــــرزېدو شو

ښـــايسته نړۍ يې غـــــاړه کې کړۍ شو
يوه شېبه يې په غمـــــــونو کې پيړۍ شو

هلته نــــاسته په ديـــــــوال يوه پشو وه
په کــــــوڅه کې د ليـــوه په ننداروه

د ليـــــوه نظـــر چې ولـــــوېده پيشو ته
خـــوله يې پرانيسته زاريو او عـــذروته

اې بې بې پيشو تـــــــــلوار که راته وايه
چـــاته ننګ يوسم يـــوه سمه لاره ښايه

ته پوهېــــږي په ما څه سختې تيــــرېږي
د اجـــــل چاړه مې ستونې ته خوځېـــږي

دا د سپيــــو او ښکـــــاريانو چې هاها ده
بــــل څه ندي دا په مـــــا پسې غوغـــا ده

چېرې شته دی دغه کـــلی کې یو ځوان
کـــوم زړه سوانده او شریف شاني انسان

چې مـــا وساتي له سپیــو او تـــــازیانو
امن راکـــــړي له دې سختو ظالمـــــانو

هـــله وایه وخت تیـــــرېږي چې ورځمه
اجـــل نیـــغ راته ولاړ دي او زه مـــــرمه

پسشو وویل سورګـــــل یو ښه انسان دی
د هغه کـــــور هم پنا دی هم امـــان دی

لیـــــوه وویل هغه ته مې مـــــخ تـــور دی
یو پسه مې ترې خــــوړلی په مـــا پور دی

پیشو وویــــل چې ورشه نو انځـــــــــر ته
د دې کـــــلی ننګیـــــــالی او زوروور ته

لیـــــوه وویـــل هغه ته نشـــــــم تللـــــی
یو سیـــــــرلی مې له هغه نه تښتــــــــولی

ګنـــاکاریم ګنـــاکاریم ګنــــــــاکار
خــــــدای د پـــــاره راته ښیه بــــــله لار

پیشو وویـــــــل نو هـــــله تلـــــــوار که
ځغـــــله ځغـــله د زمرک کــــاله ته لار که

لیـــــوه وویل یو وری مې ترې داړلــــــــی
دا لا څــــه یو خوســــکی مې ترې خوړلی

پیشو ووې چې نو څوک به در په لاس کـــم
گمان نه کوم چې اوس به دې زه خلاص کم
تا پخپـــــــــله د نجـــات ورونه تړلـــــی
څوک وژلی، څوک داړلی، څوک خوړلی

د سلواغی ، ۴
۱۳۴۱ـ کابل

«موضوع د روسی فلکلور نه اقتباس شوېده»

زوړ حمام

راخر گند شو یو ورځ یو دردېدلی
یو انسان ، یو مرور، یو پارېدلی

د ظلمونو ناروا وو په اور سوی
د نظام او منتظم دودالوی

په ځوالی کې له غمونو کمان شوی
مریض شوی زهیر شوی ناتوان شوی

که آسمان و او که ځمکه وه کنځل یې
که کشران وو که مشران وو یادول یې

له خائنو امرانو یې شکوه وه
له انسان غوندې دیوانونه شکوه وه

آزرده و له مفسد او له فساده
له راشی نه ، له خاینه ، له جلاده

له خپل کار او خپل دفتر نه یې زړه تور و
تا به ویلی درست جهان ورباندې اور و

رانه وې غوښتــــل يو كـــار ورته پيدا كړم
يو شريف شانې روزگــــار ورته پيدا كړم
هسې كـــار چې له فساده يې كـــار نه وي
له ليــــوه سره يې واك او اختيـــار نه وي

مـــا چې واوريـــد دا ناشـــونې شان مقصود
زړه مې وســـو په دې پاك ساده مـــوجود

چې ته گـــوره دې د څه شي اميـــدوار دى
څـــومره پاك څـــومره ساده څه بې آزار دى

دا مـــــاشوم لا منتظـــــر د صفـــايي دى
په مـــــاښام بانـــدې گمـــان د سبايي دى

په كــــرار او نرمۍ مې ورته ويـــــلى
دا دفتــــرې واړه يو دى نه دي بيـــــلى

په هر ځـــاى كې هغه يو شـــانې رنگريز دى
كې هرات دى كه غزني دى كه گـــرديز دى

دې لپـــــاره چې دى پوه كمه تمـــــام
ورتـــه سر مې كـــړه قصه د زوړ حمـــام

«یو سړی د شپې شیـــــطان و غولـــولی
نیمه شپه له خپـــــــله کوره رتوتــــــلی

ضرورت یې و لمبــــــا او استحمــــــام ته
برابـــــر شو یوه زاړه غـــــوندې حمـــام ته
وردننــــــه شو دهلیـــــز ته بې وســـــواسه
ځــان یې ســـم که لوڅېـــــدو ته سمدلاسه

تن یې لـــــوڅ که، لونګــیې وتـــاړه د پاسه
چې شرنـــــــــګا شوله اوچته له هر تـــاسه

په لینــــــدۍ د هر ګنبـــــدې کې نارې شوی
له هر وره نه راوچتـــــې نغـــــــارې شوی

پنجــــــرې یې د بــــلاوو تورې خولې شوی
دیــــــــوالونه د وهمـــــــونو قافــــلې شوی

په وهمــــــــو کې لمبـــــــائي ته شو د نــــنه
ګــــــوندې هلته د بـــــل چا وکـــــړي لټـنـه

په نظـــــر کې یې یو بـــل سړی پیـــــــدا شو
چې پیــــــدا شو نو یې زړه پې تســــــلا شو

ده لا ځیــــر ، ځیــــر د ملګری تماشا کړه
چې کـــــاته یې دواړو ستـــــر ګوېې رڼا کړه

څو ګـــامونه ترې رالـــرې شو په زغــــرده
چې کـــــاته یې د پښو تــــله یې وه ګـــــرده

تـــا به وی د پښو تـــله یې د پیـــــــل وي
نیــلی ستر ګــــی یې کاسه ، کاسه د نیل وي
بــل څوک نه وو او حمـــــام واړه خالې وو
نه یې ســـوری ، نه یې نښه ، نې کــــــالې وو

په دې تش حمـــــام کې ویره ورپیــــدا شو
په تمـــــام صورت یې ګـــله ړېږدیــــدا شو

زړه یې واچـــــاوه سړی او وارخطـــــا شو
په ورو ورو په ویــره ویــره راپه شـــــا شو

د کــــالیو اغوستــــــو کوټې ته ستــون شو
بېچـــــــاره له ډېــرې ویرې نه زبـــون شو

د حمـــــام یو خدمتـــــــګار شو راپیــــدا
لیــــــږ را تم شو، څه یې زړه شو تســــــــلا

خدمتـــــــگار تې هسې وويـــــــل د واره
اوس مې زړه چـــــــاودلى و لـــــه داړه

په حمـــــام کې راته ښکاري چې پيري دي
ښې گـــــردې دي پخپـــــله سم سړى دي

لا پخـــــوا وم وېـــرېدلى اوس بتـــــر شوم
په ناولى ځـــــان راووتـــــم بهـــــر شوم

د حمـــــام خـــــادم ويران شو له خنـــــدا
وې يې داسې خـــــو به نه وي لـــــکه زمـــــا
دې چې ځيـر شو، د ده ښې هم رفېدې وى
د پيـــــريانو غـــوندې گردې وى کلچې وى

په هـــــدو کو کې يې ننـــــوته ويـــــره
ســـــړه تبه يې په زړه شـو رابرسيـــــــــره

د نـــــايې کـــــوټې ته راغى نيـــــم عريـــــان
رنگ الوتى، ســـــا نيولى او ستـــــومان

خپـــل آشنا نايي نـــــارې کړې پې چې ولي
چيـــــرې تښتي څه له دانـــــگي ولې ځغلي؟

وې يې مه مې پوښـــــته بده واقعـــــه ده
په حمـــــام کې د پيريـــــانو هنـــگامه ده

راتـــــول شوی په جهان چې څه پيريان دي
ښې يې گـــــردې ته به وايې چې پيـــلان دي

ډم په بريتـــــو کې ملـــــگری ته مسکې شو
لـــــونگ يې لـــري که ښو نه او پيـــری شو

وې گـــــوره زما د ښو غـــوندې خو نه وې
هسې گـــردې هسې غونـــډې منډې شوې !

ســـــړی وډار شو په چيغـــــو او سوران شو
د حمـــــام آخـــــري وره ته را روان شو!
د حمـــــام خاوند چې وليـــده دا منـــــډه
ترغـــــاښو لانـــدې يې ونيوله شـــونډه

وې خيـــر دې وي ورورہ چيـــرې تښتي؛
دغـــه ولي هسې لـــــوخ او کالی نغښتي!

وې مه پوښته زاره مې په چـــــــاودو ده
روغـــه سا مې له هيبته په ختـــــــو ده

د حمـــــام په منځ کې واړه گـــرد پښي دي
که نايـــان، که خـــــادمان، که سړي دي

د حمـــــام خاوند دلـــونگ په راښکو شو
په خنــــدې شو د پښــو په لوځــــوو شو

د ســــړی چې په گـــردو پښو نظــــر شو
ســـد يې لار، له تـــورو خـاورو برابر شو»

مـــا چې خــــلاصه کړه قصه د گردو پښو
مخـــاطب شو ناځـــــاپې په غـــرېدو

وې يې هـــــا سړی خو يوه شپه ځورېـدلی
له څـــــلورو گـــردو پښو نه ويرېـــدلی

مـــاته گـــوره چې بنــدي يم شا مــــــدام
ځـــــوروي مې گـــردپښې عـــلی الدوام
هـــره ورځ وينـــم سلـــگونه شيطــــانان
بې غـــــوږونو بې نظـــره بې ايمــــــان

ځـــورو.ي مې پـــاروي مې خوځـــوي مې
ژړوي مې ويـــــروي مې ســــوزوي مې

۱۲ر۱۲ر۱۳۴۲

ویش

یو زمری او یو لیوه او یوه ګیدړه
مخامخ شوو په ځنګله کې مخ په ځوره

زمری وویل لیوه ته « سریاوره ! »
اې زما خوږه ملګریه زړوره

داله لوږې پیدا شوې چې وسواس نن
باید ورسیږي پای ته زموږ په لاس نن

ته نن لاړ شه د رمو په حال خبر شه
کوم چاری یا پشیلی ته برابر شه

ګیدړ ګله دې کوم کلی ته ځان سم کړي
کومې چرګې ته دې جوړ د نیو چم کړي

زه که څه هم نن بې وسه او ستومان یم
ستاسې غم خورم په غوایې پسې روان یم

زورور زمـــــــرى چې وکـــــه دا فـــــرمان
گيـــــدړ وغـــــــوښته له ده د سر امـــــــان

وې يې څنـــگه دي فرمـــان وروسته له ښکاره
په کـــوم ځای کې بيا يو ځای شو له سرکاره

زمـــرى وويل همـــــــدلته راپيـــــــــدا شئ
په همــــــدې ځــــای کې زمــا حضورته راشئ

په همدې ځای په خوښۍ کې شريـــکان شو
بيا به خوځــــــــو بروجنـــگلو ته به روان شو

وروسته درې واړه دريــــــــو لاړو ته سم شو
دم در حـــــاله د خپل ښـــکار په فکر او غم شو

ورځه وروسته چې له ښــــــکاره راستانه شول
سره کېنـــــاستل د زړونو په خـــواله شول

زمــــــرى وويل ليــــــوه ته « حوالـــداره !»
دغه غـــــــــوښې راتقسيــــــم که ښيه لاره

ليــــــوه وويل ســــــلطان ته حق معلوم دى
چې زمـــا څه، د گيــــدړ څه د ده کوم دى

ډنگـــــر چرګ د گيـدړ خان، پسه زمـا دی
دغـــه غټ مـــزی غـــويې واړه د تـا دی

په دې ويش به د غـــــلام زړ گی مسرور شي
که د تاسې لـــــوړ حضور لره منظـــور شي

د زمـــــری سپوږمی له قهره تکې سرې شوې
ستـــــر گې نئوتې مـــخ کې او وړې شوې
خـــــوله يې پلــــــنه شوه راويې وتې داړې
لـــــه غضبه يې څـــــــگونه شولی نــــاړې

ســـره تاو شو پـخپــــــل ځان کې او ببـر شو
له غصې نه ســــور خطـــر شو لا بتــــر شو

له ليـــــوه نه يې سر غـــــوڅ که په يوه منـډه
د گيـــــدړ لـــکې له ويـــرې شوله غــونده

له هيبـــــته گـــــــرده يو مـــــوتی وړی شو
سره ننـــوته، نيـــــمه شوه کمـــــــکی شو

په دې وخت کې زمـــــری وويل چې وايه
په دې ويش کې د تـــــــا څه ده خپـــله رايه

گیـــدړ وویل ســـلطانه ویش روښـــان دی
حقیقت ځـــــلانده لمـر دی او عیـان دی

چــــرگ د تا سبـــا ناری، پسه غـــرمنی دی
دا غـــــویې ستـــا د حضور ماښـــامنی دی

زمـــری وخنـــدل او وې ویل گیـــدړ جانه
دا انصاف دې پیـــدا کړی له کـــوم خوا نه

دغـــه ویش چې ته مـــــا سره منــــــلی
دغـــه عقـــل وایه چا درته ښـــــــوولی

گیـــدړ ووې تا چې پرې د لیـــــوه سر که
شـــاهه مـــا له هغه زده دغه هنـــــــر که

څـوک چې مشر سره ویش کې چـالاکي که
له خپـــــل سر سره جفـــا که بېبـاکې که

د حمل، ۱۵
۱۳۴۳

د عشق افسانه

(له یونانی روایاتو څخه)

یوه ورځ خــــدایان له سولې څخه تنګ شول
د جنــون او مینې خــدای سره په جنګ شول

د جنـــون ګـــذار په مینې بـــــرابر شو
عشق یې ړوند که او جنـــون وربانده بر شو

خـــوار پخپــلو دواړو سترګـــو نابینا شو
د خـــــدایانو مـــــرکې ته په ژړا شو

چې زه ړونــــد کـــړمه په سترګو لیونتوب
مبتـــــلایې کــــړم د عمــــر په آشوب

اوس نه پـــــاڼ وینمه مــــخه کې نه لاره
نه ژوره نه غــــــوندۍ او نه هـــــــواره

بایـــد وشي دا پوښتــــنه له جنـــــونه
چې یې وایستـــــمه ولې له ژونــــدونه

دوی چې واورېــــده له مینې دا بیـــــان
دغــه څـــلې یې ورکېښـــوده ترمیـــان

باید عشق له لیونتوب سره پخلا شي
د دوی شخړې ته د حل لاره پیدا شي

لیونتوب چې عشق په سترګو نابینا که
ټول عالم ته یې له لاسه ځان رسوا که

پس له دې چې لیونتوب کومه خوا ځغلی
عشق دې هم له خپله ځانه سره ولی

دا به ګالي که خپه وي او که خوښ وي
باید تل د عشق د لارې عصا کش وي

له هغې ورځې راهیسې عشق جنون شو
څوک چې چا باندې مین شو جګر خون شو

بې جنونه عشق هیڅ لوری ته تلی نه شي
بې رهبره یو قدم خوځیدای نشي

د فرهاد هدف خو ځکه بې ستون دی
چې له عشق سره لازم قوي جنون دی

د تلی ، ۱
۱۳۴۴ـ کابل

انسان او شیطان

اوریدلی مې له چا نه دا قصه ده
لنډکې ده خو معنی کې ښه اوږده ده

را روان و په سارا کې یو لاروی
یو بېباکه بې پروا د ژوند روی

په صورت باندې تکړه په زړه غښتلی
د ځوانۍ په هر پیچوکې اوښتلی

دا سړی په لویه لار کې شهواني شو
شهوت واخیسته په سر او توفاني شو

پام یې وکه چې د زړه تسل پیدا کړي
خپل سرکشه ضرورت چېرې رواکړي

هلته خیرمه یوه اوښه خر بېدله
د زړه غوټه یې ورو ورو راسپړېدله

ښه یې ونیوه له ټکه یو څه تم شو
خو پخپله فیصله کې مصمم شو

یو د لاستې شـــان لرگی یې راپیـــــدا که
لنـــــگوټې یې له خپـــل سره راجـــلا که

اوښه څـــــروده همـــاسې په ورشو کې
ســـړی وتـــاړه لـــرگی ورته ورنـــو کې

د شا خوانه یې ورجـــــوره یوه زینه کـړه
بیـــا یې ودرېـــده او یخـه یې سینه کـــړه

چې تســکین شو پښیمـــان شو له خپل کړلو
شرمنـــــده و د زینې له جـــــوړولـــو

وې یې تو لعنت په کـــــار شه د شیطـان
د رزیـــــل د بې شرف د بې وجـــــدان

کنې چیـــرې زما خیال چېـرې دا کــــار
ولاحـــول په دې سپـــی په بدکـــــردار

په گنــــاه او په زنــــایې مبتـــلا کړم
په دې کــــارېې ملائـــکو ته رسوا کړم

ده لا وی په بې غـــــرض شیـطان تورونه
د بــــاران غونــدې کنځـــلې لعنتـونه

چې ځـــــر ګند شو نا څــــــاپې ورته ابلیس
سپیـــــنه ږیــــــــره تر بیـــــــلایوې کمیس

وې یې اې حرامــــــــزاده او زنـــــــاکــاره
تــــــاته کــــــله مـــا ښــــــوولی دغه لاره

ځـــــــــکه هېڅــــــکله زمـــــا دا تکل نه و
چې په ذهـن کې مې هسې اټـــــــــکل نه و

تا چې هـــــــر چېـــرې پخپــله غول خوړلی
بیـــادې زمـــا په سپینه ږیــــــره راتپـــــلی

زه شیــــــطان یم مــــــګر دومره رزیل نه یم
دا د تــــــا غونــــــدې وحشي او ذلیـل نه یم